Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 17 februari 2026

Portefeuille
ICT en Digitale Stad
Onderwijs, Sociale Zaken, Openbare Ruimte en Groen, Regelgeving en Handhaving

Agendapunt
B6

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Kennisnemen van de uitkomsten van de audit op de Wet politiegegevens over 2024 en instemmen met toezending ervan aan de Autoriteit Persoonsgegevens

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van het auditrapport van de ACAM over de audit op de Wet politiegegevens over 2024 (voor de toezichtsmaatregelen 2021-2024). De auditresultaten laten zien dat op 31 december 2024 beleid en procedures (opzet en bestaan) grotendeels op orde zijn gebracht. Voor wat betreft de werking stelt de auditor vast dat terugkijkend op het gehele kalenderjaar 2024 de gemeente niet het gehele jaar heeft voldaan aan de Wet politiegegevens (omdat een deel van de verbetermaatregelen in de loop van 2024 in werking zijn getreden). Daarom is het algemene oordeel op grond van de landelijke toetsingscriteria afkeurend.
2. In te stemmen met het aanbieden van de uitkomsten aan de Autoriteit Persoonsgegevens vóór 1 maart 2026, zoals voorgeschreven in de ministeriële auditregeling.

Kernboodschap

Het college heeft kennisgenomen van de uitkomsten van de audit op de uitvoering van de Wet politiegegevens over 2024. De uitkomsten worden aangeboden aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Het uitvoeren van deze externe audit is een wettelijke verplichting. De auditresultaten laten zien dat op 31 december 2024 beleid en procedures grotendeels op orde zijn gebracht. Maar omdat deze resultaten niet in alle gevallen gelden voor het gehele jaar 2024, stelt de auditor op grond van het toetsingskader vast dat de gemeente niet voldeed aan de Wet politiegegevens. De verbeterpunten worden momenteel opgevolgd. De uitvoering van deze maatregelen is onderwerp van een hercontrole door de interne auditdienst DMC, uit te voeren voor augustus 2026.

Bestuurlijke achtergrond

Het college is als werkgever van buitengewoon opsporingsambtenaren verwerkingsverantwoordelijk in het kader van de Wet politiegegevens. Er is door de minister van Justitie en Veiligheid als uitvloeisel van de wet een auditregeling Wet politiegegevens vastgesteld. Hierin is vastgesteld dat elke vier jaar een audit door een externe RE-auditor wordt uitgevoerd die in short form wordt verstrekt aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Tussentijds worden bovendien verplicht interne audits uitgevoerd.

Op 20 december 2022 heeft het college kennisgenomen van de uitkomsten van de externe audit op de uitvoering van de Wet politiegegevens over de jaren 2020 en 2021.

Op 27 februari 2024 heeft het college kennisgenomen van de uitkomsten van de hercontrole (interne audit) van de audit op de uitvoering van de Wet politiegegevens in 2023 en 2024.

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

1. Artikel 160, eerste lid onder a, van de Gemeentewet stelt dat het college het dagelijks bestuur van de gemeente voert.
2. Artikel 33, eerste en tweede lid, van de Wet politiegegevens draagt het college op om periodiek privacy-audits naar de uitvoering van deze wet te verrichten en om de Autoriteit Persoonsgegevens te informeren over de uitkomsten.
3. De Regeling periodieke audit politiegegevens geeft nadere regels over de inrichting en uitvoering van de audits.

Onderbouwing besluit

Ad 1: kennisnemen van de uitkomsten van de externe audit

Het is wettelijk verplicht dat er eens in de vier jaar een externe audit wordt gedaan op de wijze waarop wij de Wet politiegegevens uitvoeren. Deze audit is nu voor de tweede keer uitgevoerd (de eerste keer was in 2020-2021). De auditresultaten laten zien dat op 31 december 2024 het beleid en de procedures grotendeels op orde zijn gebracht. Waar er na de audit in 2020-2021 nog sprake was van 101 verbeterpunten, zijn er nu nog 14 over (waarvan we er inmiddels ook alweer 5 hebben uitgevoerd en opgelost). Maar omdat een deel van deze resultaten in de loop van 2024 zijn gerealiseerd, stelt de auditor op grond van het toetsingskader vast dat de werking niet in het gehele kalenderjaar 2024 is aangetoond. Dat leidt -ondanks het feit dat wij in december 2024 het beleid en de procedures grotendeels op orde hadden- toch tot een afkeurend oordeel. Dit heeft te maken met de (verplicht) gevolgde auditsystematiek. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

<u>Toepassingsbereik van de Wet politiegegevens</u>

Sinds 1 januari 2019 is de aangepaste Wet politiegegevens (Wpg) van kracht. De aangepaste Wpg regelt het regime waaronder buitengewoon opsporingsambtenaren (boas) gegevens verwerken. Wanneer boas hun opsporingsbevoegdheid inzetten, verwerken zij politiegegevens, waardoor voor de bescherming van deze gegevens de Wpg van toepassing is (en niet de Algemene verordening persoonsgegevens (Avg)). Politiegegevens mogen alleen verwerkt worden door boas of aangewezen geautoriseerde functionarissen in de zin van de Wpg.

De gemeente verwerkt politiegegevens in de volgende processen:

- Strafrechtelijke handhaving op leerplicht (directie Onderwijs);
- Het uitvoeren van strafrechtelijke (fraude)onderzoeken o.g.v. Participatiewet, IOAW en IOAZ (directie Inkomen);
- Strafrechtelijke handhaving van milieudelicten door boas in het Amsterdamse Bos (directie Sport en Bos);
- Strafrechtelijke handhaving in de openbare ruimte, in het openbaar vervoer en op het water (directie THOR).

<u>De audit- en scoresystematiek</u>

De Wpg verplicht de gemeente om vierjaarlijks een externe audit uit te laten voeren. De eerste externe audit had betrekking op de jaren 2020-2021. De onderhavige externe audit heeft betrekking op 2024. Deze externe audit is uitgevoerd door ACAM, conform de werkwijze die is vastgesteld door de NOREA, de vereniging van geregistreerde auditoren. Deze werkwijze geldt voor de Wpg-audits van alle werkgevers van boas en ACAM mag hiervan niet afwijken.

In de audit worden de geldende normen gescoord op rood (voldoet niet), oranje (voldoet deels) of groen (voldoet volledig). Verschillende normen zijn vaak afhankelijk van één systeem of één procedure. Wanneer bijvoorbeeld een goede checklist in een kwaliteitscontrole ontbreekt, of een systeem voldoet niet geheel aan de systeemeisen, beïnvloedt dit ene feit soms wel vijf of zes normen. Er is gescoord voor elk van de 4 voornoemde directies afzonderlijk. Daarnaast zijn er ook maatregelen die niet op directieniveau maar op stedelijk niveau geregeld worden, zoals bijvoorbeeld het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming. Dat soort maatregelen zijn per directie gescoord en komen dus vier keer in terug in het overzicht.

Elke norm wordt beoordeeld op **opzet** (is een maatregel formeel getroffen en beschreven) en **bestaan** (wordt de maatregel aantoonbaar uitgevoerd). Opzet en bestaan worden op 2 peildata gemeten: juni 2024 en december 2024. Als een oordeel eenmaal op groen is gezet, dan betekent dit dat de gemeente vanaf dat moment blijft voldoen aan die norm, zolang de procedures en maatregelen in stand gehouden worden.

In de audit is ook een kolom opgenomen over de **werking**. Hierbij wordt teruggekeken op het gehele kalenderjaar 2024. Als de procedure of maatregel het gehele kalenderjaar 2024 voldoende in werking was, dan volgt het oordeel groen, anders is het rood. Hierin wordt de NOREA-systematiek gevolgd. Dit betekent concreet dat procedures en maatregelen die in de loop van 2024 ingevoerd zijn nooit een groene score kunnen halen op werking (maar wel op opzet en bestaan voor de peildatum van december 2024).

<u>De resultaten van de audit over 2024</u>

Het auditrapport is opgeleverd op 12 januari 2026. De implementatie van de Wet politiegegevens is een voortdurend proces, dat met name in 2024 in een stroomversnelling is geraakt. De auditresultaten laten zien dat op 31 december 2024 beleid en procedures (opzet en bestaan) grotendeels op orde zijn gebracht. Dit is zichtbaar in de verschuiving van oranje scores in juni naar groene scores in december. Voor wat betreft de werking stelt de auditor stelt vast dat terugkijkend op het gehele kalenderjaar 2024 de gemeente niet het gehele jaar heeft voldaan aan de Wet politiegegevens. Dit is zichtbaar in de rode scores in de kolom werking en daarom is het algemene oordeel afkeurend.

Uitgesplitst naar directie zien de auditresultaten er als volgt uit:

- de directie Onderwijs scoorde voldoende in opzet en bestaan op 23 van de 26 voor hen toepasselijke normen. Ter vergelijking: de score was bij de eerste externe audit in 2021 maar 2 van de 36 normen (en alleen op bestaan). De verbetering komt deels doordat de directie in de zomer van 2024 is overgegaan op een nieuw ondersteunend systeem (BRS, Boa Registratie Systeem).
- de directie Inkomen scoorde voldoende in opzet en bestaan op 30 van de 31 voor hen toepasselijke normen. Dat was bij de audit in 2021 maar 2 van de 36 normen (en alleen op bestaan). De verbetering komt deels doordat de directie in de zomer van 2024 is overgegaan op een nieuw ondersteunend systeem (BRS, Boa Registratie Systeem).
- de directies THOR en Sport en Bos (die gebruik maken van hetzelfde ondersteunende systeem) scoorden voldoende op 27 voor opzet en 17 voor bestaan, waarbij er 13 normen deels voldoende waren. In 2021 scoorde Sport en Bos voldoende in opzet en bestaan op 3 normen en THOR op 5 normen (in opzet, in bestaan ook slechts 2).

Geen enkele directie had in december 2024 een rode score (voldoet niet) in opzet of bestaan. De werking (gescoord over het geheel van 2024) kleurde echter wel grotendeels rood, omdat in juni 2024 nog veel normen slechts deels voldeden.

De stijgende lijn is ook zichtbaar in het aantal adviezen (aanbevolen maatregelen) dat de auditor meegegeven heeft aan de directies voor hun op te stellen verbeterplan. Die staan in een separaat document dat niet aangeboden dient te worden aan de Autoriteit Persoonsgegevens. In 2021 ging dat om 101 aanbevolen maatregelen. Bij de onderhavige audit gaat het nog slechts om 14, waarvan er inmiddels al 5 zijn uitgevoerd in 2025.

Stand van zaken in 2025 en nu

De inzet heeft zich sindsdien gericht op de punten die in december 2024 nog niet groen scoren op opzet en bestaan. In 2025 is de implementatie verdergegaan, waarbij met name in het eerste kwartaal van 2025 nog een aantal belangrijke maatregelen ter verbetering zijn geïmplementeerd. Zo is bij THOR en Sport en Bos (die dezelfde systemen gebruiken) bijvoorbeeld een nieuwe digitale omgeving ingericht ter aanvulling op City Control. Omdat deze maatregelen niet binnen de auditperiode tot realisatie zijn gekomen, kon de auditor deze niet meenemen in de audit. In een begeleidend schrijven gaat de auditor hier nog wel op in.

Er zal binnen een periode van 6 maanden na publicatie van het auditrapport een hercontrole volgens de auditregeling plaatsvinden in 2026. Daarbij wordt er gecontroleerd op de punten die in december 2024 nog niet groen scoren op opzet en bestaan. De doorgevoerde verbeteringen maken onderdeel uit van de hercontrole (door de afdeling Interne Audit van DMC) en dit gaat een actueler beeld geven. In het begeleidend schrijven spreekt de auditor het vertrouwen uit dat de hercontrole deze verdere verbetering zal bevestigen. De hercontrole moet ook aan de Autoriteit Persoonsgegevens worden aangeboden.

Ad 2: instemmen met de aanbieding van de resultaten aan de Autoriteit Persoonsgegevens

De verkorte versie van de uitkomsten van de onafhankelijke externe audit worden vóór 1 maart 2026 aangeboden aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Dit is een wettelijke verplichting. Het document wordt door de directie Digitale Strategie geüpload in het informatiesysteem van de Autoriteit persoonsgegevens.

De gegevens worden ook gedeeld met de raad. Net als bij de initiële audit en de heraudit worden de resultaten in het tweede kwartaal aangeboden bij de jaarverslagen over informatiebeveiliging, gegevensbescherming en informatiebeheer. De resultaten worden daarbij toegelicht in de gezamenlijke raadsinformatiebrief.

Duurzaamheid

Er is geen relatie tussen het voldoen aan de Wet politiegegevens en de regeling periodieke audit politiegegevens en het thema duurzaamheid. In de wet is duurzaamheid geen thema en geen voorwaarde.

Participatie

Participatie is niet toegestaan volgens de uitvoeringsregels voor deze audit. De vierjaarlijkse audit op de Wet politiegegevens vereist vertrouwelijkheid en dient uitgevoerd te worden door een RE geregistreerde auditor van een externe partij. De auditor vormt een onafhankelijk oordeel.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst. De directie Digitale Strategie en Informatie verzorgt de aanlevering van de korte versie van het auditrapport aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-002275	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-009111	ACAM Aanbiedingsbrief_Wpg.pdf (pdf)
AD2026-009112	Auditrapport 181.600.24-R_shortform.pdf (pdf)
AD2026-009114	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten